

Published on Газета «День» (<https://day.kyiv.ua>)

[Головна](#) > Київська опера: перезавантаження

Київська опера: перезавантаження

Віталій Пальчиков, креативний постановник, який нещодавно став головним режисером популярного колективу, — про мистецький унісекс і творчу династію

[1]

Тетяна Поліщук [1]

29 листопада, 2019 - 10:37

• [Твіт](#) [2]

[3]

НАСТУПНИЙ ПОКАЗ ВИСТАВИ «VIVA LA MAMMA (НЕХАЙ ЖИВЕ МАМА!), АБО ТЕАТРАЛЬНІ ПОРЯДКИ ТА БЕЗПОРЯДКИ» ВІДБУДЕТЬСЯ 25 СІЧНЯ

Ті, хто любить високе мистецтво, не пропускають новинки, які пропонує колектив Київського муніципального академічного театру опери і балету для дітей та юнацтва (нині виступає під брендом Київська опера), а хоча б раз подивившись постановку Віталія Пальчикова, буде шукати інші його роботи. Бо вистави молодого постановника завжди креативні, цікаві, органічні, а виконавці заряджають такою енергетикою, що дух у публіки захоплює. Якщо інші театри вибудовують репертуар за принципом — «вистави для дорослих і вистави для дітей», то Київська опера може похвалитися тим, що більшість постановок цікаво дивитися публіці різного віку (це такий собі мистецький унісекс), і саме ці культпоходи загартовують сім'ї та стають місцем зустрічі друзів (школярів, студентів, бізнесменів, пенсіонерів)...

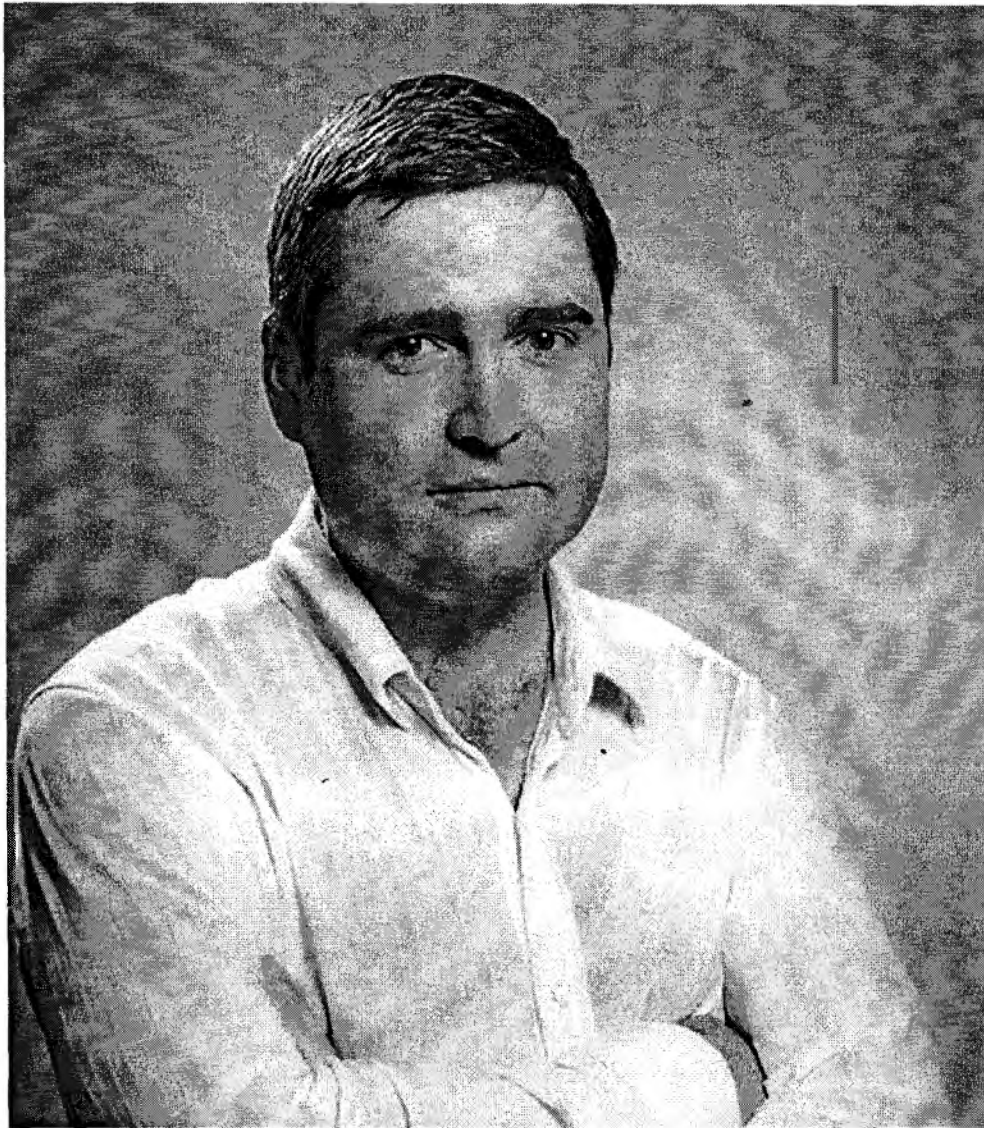
Багато років театрознавці з сумом відмічали, що у нас мало молодих, креативних режисерів і особливий дефіцит у жанрі музичного мистецтва. Нині можна сказати, що «крига» зрушила з місця. А Віталій Вікторович — один із найаншлаговіших постановників. Практично кожна його вистава викликає великий резонанс. Третій рік з аншлагами іде «Богема» Дж. Пуччіні (ця постановка В. Пальчикова отримала «Київську пектораль» як найкраща музична вистава), а остання його прем'єра «Viva la mamma (Нехай живе мама!), або Театральні порядки та безпорядки» Г.Доніцетті проходить під крики «браво», її глядачі дивляться по кілька разів... (див. «День» «Життя за... лаштунками», №61). Зараз у творчому змаганні з Національною оперою музичний театр на Подолі часто йде попереду, і тепер Київська опера не лише «кузня кадрів» для провідних колективів світу, а солісти столичної сцени із величезним задоволенням беруть участь у різних арт-проектах. Із легкої руки В. Пальчикова по-новому відкриваються артисти. Так, бас Андрій Гонюков може похвалитися зірковою партією Донни Агати у комічній опері «Viva la mamma», тенори Дмитро Фоцанка — партією Рудольфа у «Богемі» та Олександр Вознюк — Гульєльмо у «Viva la mamma»; а от сопрано Ольга Фомічова — Віолетта, тенор Олексій Пальчиков — Альфред, баритон Андрій Маслаков — Жорж Жермон виступали з успіхом у альтернативній «Травіаті», а нині мають цілу армію шанувальників і цей список можна довго продовжувати...

Нещодавно В. Пальчиков виграв творчий конкурс і став головним режисером Київського муніципального академічного театру опери і балету для дітей та юнацтва. Про творчу стратегію (у новому статусі) і прем'єри, які готується у найближчий час, — із цього ми розпочали бесіду.

«НЕ АРХАЇКА, А ОРИГІНАЛЬНЕ ЗВУЧАННЯ»

— Зараз наш театр позиціонує себе як творчий заклад, який представляє постановки і концерти саме для сімейного перегляду, — підкреслив **Віталій ПАЛЬЧИКОВ**. — Хоча в афіші є вистави, розраховані на суто дитячу аудиторію, а також опери і балети для дорослих. Знаєте, коли дивлюся у зал, то бачу публіку різного віку, яка жваво реагує як на дитячі, так і на постановки для дорослих глядачів, вони

насолюються гарною музикою і виконанням наживо — і це радує. Втім, є і важкий сегмент публіки — тинейджери, і нам хочеться підлітків теж залучити до опери, аби вони відчували смак цього високого мистецтва. А тому пропонуємо до уваги молодого покоління креативні постановки. Головна мета — аби після відвідування театру молоді люди захотіли ще раз прийти і познайомитися не з розважальними, а з більш складними виставами і поступово стали шанувальниками не лише рок— і поп-музики, а й класики. Наприклад, великою популярністю у глядачів користується мистецько-пізнавальний проєкт «Симфонічна абетка», коли музиканти симфонічного оркестру театру знайомлять публіку з музичними інструментами, історією, демонструють їхні можливості, розповідають про секрети звукоутворення. Разом із професійними музикантами діти з батьками долучаються до створення дива, яке називають симфонічною музикою.

Нині для школярів мій колега Дмитро Тодорюк готує продовження новорічного мюзиклу «Фабрика Санти» під назвою «Санта 2. Глобальне потепління» (композитор Д. Саратський), прем'єра якого відбудеться на зимові канікули — з 31 грудня по 10 січня. Ця постановка для сімейного перегляду, а також глядачів запросимо 11 і 12 січня на «Нові мелодії Різдвяної ночі» (автор ідеї — режисер, керманіч Київської опери Петро Качанов). Основою дійства стануть українські колядки, які виконуватимуться в сучасних обробках. Це не архаїка, а оригінальне звучання на кшталт гранд-концертів європейського ґатунку, які дуже популярні у світі.

Нещодавно Віктор Плоскіна став головним диригентом Київської опери. «Молитва Катерини» (Концерт Пам'яті жертв голодоморів) став нашим першим із маестро спільним проєктом. У програмі виконувалися: кантата-поема «Хустина» Левка Ревуцького на вірші Тараса Шевченка, Концерт для скрипки з оркестром № 2 Євгена Станковича (соліст Дмитро Ткаченко) і «Молитва Катерини» Івана Карабиця на вірші Катерини Мотрич. Ми віднайшли партитуру цього твору Івана Федоровича, і це був неформатний вечір, який подарував слухачам знакову музику відомих композиторів — класиків і наших сучасників. А 29 листопада запросимо на бенефіс маестро — «GRAND-GALA Віктора Плоскіни», де лунатимуть оперні хіти у виконавстві солістів, хору та симфонічного оркестру.

«ФОЙЄ ЯК... УВЕРТЮРА ДО ДІЙСТВА»

— Схоже, що вашому колективу стало замало камерної («Арт-сцени») і великої сцен, а тому активно освоюєте ще один майданчик — у фойє?

— Ми давно використовуємо фойє як майданчик між діями вистав і концертів, а також настроюємо публіку перед початком дійства чи шоу. Там можна послухати гарну музику і побачити невеличку сценку, яка входить у формат постановки чи є її продовженням. Тобто це своєрідний стартовий майданчик, і я не думаю, що ми будемо його використовувати для повноцінних спектаклів, а це буде як штрих чи увертюра до дійства.

— Бути першим у «крові» справжніх артистів, як налаштовуєте митців на роботу в команді, адже вистава — це спільна робота?

— Для запрошених артистів і для нашого колективу корисно попрацювати разом, бо це елементи пошуків, експерименту та творчості. Вистава набуває нового дихання. Ми даємо можливість зіркам заспівати партію, яку вони не виконували у рідному театрі. Завдяки новому директору-художньому керівнику Київської опери Петру Качанову ми маємо можливість запрошувати різних співаків, диригентів, і це йде на користь театру, привертає увагу до вистав меломанів. Постановка стає успішною, коли є цікавість кожного: від технічних служб — до творчих особистостей. На репетиціях у нас завжди панує творчий дух...

«ДИНАМІКА НА СЦЕНІ — ЦЕ ПОТРЕБА ЧАСУ»

— Нині у світі не диригенти, а оперні режисери диктують сценічну моду і ставлять оригінальні постановки, де вокалісти не лише повинні гарно співати, а й демонструвати свої великі акторські таланти. Чи існує рецепт, щоби вистава мала успіх?

— Вистава буде успішною, якщо диригент, режисер і художник працюватимуть у творчому тандемі. Навіть якщо на початку роботи якісь сцени здаються незручними для вокалістів, то у процесі репетицій ми знаходимо шлях для реалізації задуму. Ми не ставимо перед артистами завдань, які вони не можуть виконати, і не вимагаємо зробити стійку на голові та співати. Але зараз оперні вистави у світі ставляться дуже креативно, дійство має бути не статичне, а жваве. У Європі по-іншому підходять до постановок, і для конкретної вистави відбувається кастинг виконавців, які проводять режисер і музичний директор. Вистави йдуть щоденно, поки є каса, а потім знімаються з афіші. У нас репертуарний театр, і ми теж, за потреби, проводимо прослуховування, але базуємося на тих артистах, які працюють у штаті. І в першу чергу даємо можливість творчо реалізуватися своїм співакам і музикантам.

Рецепт успіху вистави дуже простий — пропустити кріз себе все, що хочеш

поставити на сцені, й тоді глядачі тобі повірять. Якщо потрібно, то артист може стрибати і співати, але такий екстрим, який пропонують західні режисери, ми не робимо. Втім, я вважаю, що сьогодні треба не лише гарно співати, а й органічно рухатися, танцювати, якщо це йде на користь виставі. У нас хор не статичний, і різні «па» не заважають вокалістам співати, а додають постановці експресії. Бо динаміка на сцені — це потреба часу, і театр має зацікавити глядачів, аби відірвати їх від телевізора. У нас Джульєтту вагою на 180 кг ви не побачите. Наш директор-художній керівник театру хоче, щоб постановки були зрозумілі публіці, а тому після успіху україномовної версії «Viva la mamma» поступово всі оперні вистави виконуватимуться українською. Зараз робиться новий переклад «Весілля Фігаро». Я вважаю, що комедії обов'язково потрібно перекладати, щоб відразу була реакція глядачів, а щодо драматичних постановок, то тут треба подивитися, наскільки якісно зроблені переклади. Бо ті переклади, які використовувались у Національній опері та в інших театрах, давно застаріли. Ми працюємо над тим, щоб наш театр був професійно зрозумілим, і шукаємо висококласних перекладачів, аби це була сучасна, жива мова, щоб кожне слово точно лягало на музику, а не архаїка, покрита пилом. Обіцяю, творчі експерименти будуть, і обов'язково щось цікаве представимо глядачам.

— Диригенти Сергій Голубничий, Володимир Кожухар, Ділявер Осман, Володимир Сіренко, Алла Кульбаба, Іван Чередніченко, які виступають з оркестром вашого театру, мають різні почерки. Кого вважаєте близьким по творчій «крові»?

— Кожухар, Сіренко і Кульбаба запрошувалися на проєкт «Тиждень у Київській опері, або Музика для дорослих», який об'єднав аншлагові опери — «Травіата», «Богема», «Viva la mamma» — і балети — «Ромео і Джульєтта», «Жізель», «Шопеніана» і «Шехеразада». А в театрі зараз активно працюють такі маестро, як Плоскіна, Голубничий, Осман, Чередніченко і Воронко. Всі свої великі постановки я робив разом із Сергієм Голубничим. До речі, взятися за «Богему» — це була ідея Сергія, і ми почали думати, як це найкраще реалізувати на нашій сцені. Радий, що наші творчі пошуки оцінили і глядачі, й критики. Ми не конкуруємо з гігантом — Національною оперою, а поставили перед колективом задачу зайняти своє, альтернативне місце. Бо для більш ніж 4-мільйонного Києва мати один оперний театр нині замало.

— У вас чималий творчий доробок. Обираючи популярний твір, щоразу знаходите щось нетривіальне. Що легше: ставити класику, чи новий твір сучасного автора?

— І класику, і сучасні твори цікаво, та разом із тим — важко ставити. У класиці важливо не спалювати твір композитора, а також знайти щось своє і нове. Бо сперечатися з композитором не потрібно. Тим паче, що автора давно немає на цьому світі й він не може захистити свою позицію. У цьому плані з класикою працювати складніше, бо можна увійти у конфлікт із композитором. Що ж стосується сучасних авторів, то тут складність у тому, що коли композитор пише, то вже бачить постановку. І часто-густо режисер і маестро не можуть знайти спільну мову, бо по-різному бачать постановку. Вистава вийде, якщо митці знайдуть компроміс.

«Я ЗАКІНЧУВАВ КИЇВСЬКУ КОНСЕРВАТОРІЮ ЯК ТРУБАЧ»

— Ви з творчої родини. Коли відчули, що музична режисура стане вашою професією?

— Я закінчував Київську консерваторію як трубач (це моя перша музична освіта), а коли вчився на 4-му курсі, то зрозумів, що не дуже мені хочеться все життя сидіти в оркестровій ямі або виступати на сцені й грати на трубі. Свої організаторські здібності почав розвивати ще зі школи ім. Лисенка, коли ставив капусники, концерти, невеличкі постановки, писав сценарії. Тому вирішив продовжити навчання у Національній музичній академії за спеціальністю «театральне мистецтво» (курс професора Валерія Курбанова). Знаєте, ледь-ледь пройшов. Таке буває... Хоча четвертокурсником на сцені Оперної студії поставив оперу «Джанні Скіккі» Дж.Пуччіні (через цю виставу пройшло багато талановитих співаків (Бондаренко, Гонюков, Фомічова та інші, навіть майбутня оперна зірка Європи, мецо-сопрано Олена Белкіна у нас співала), яку було включено до репертуару Оперної студії. Нещодавно ми відзначили 10-річчя цієї постановки. А моєю дипломною роботою як режисера музичного театру стала опера «Розумниця» К.Орффа. Вважаю, що пощастило, бо десь на 2—3 курсі у нас підбралася гарна творча команда. Саме тоді я познайомився з диригентом Сергієм Голубничим, і ми разом почали робити «свою оперу». Знаєте, ми з багатьма митцями спілкуємося досі, а починали разом ще зі студентської пори.

— Ви і ваш молодший брат Олексій народилися в один день, але з різницею у чотири роки — 9 березня. Пригадайте, яким ви були у дитинстві? Товаришували, чи у кожного була своя компанія?

— Так, ми відмічаємо з братом день народження в один день... Різниця у віці у нас невелика, а тому з дитинства товаришуємо, але ми ж хлопці, звісно, й кулаками інколи махали, відстоюючи свою правоту. Нам пощастило, що навчалися в одній школі й у одного педагога — Григорія Пилиповича Коздоби, а тому інтереси збігалися. Але ні я, ні брат трубачами не стали. Нині Олексій — соліст Гамбурзької Опери, а його нещодавній виступ у Національній опері у виставі «Любовний напій» викликав триумф у Києві. І це мене дуже тішить. Звісно, що у Льоші є своя компанія, друзі, переважно співаки і люди мистецтва, але ми продовжуємо спілкуватися, бути в курсі творчих і родинних справ один одного. Нагадаю, що прем'єру «Травіати» у нашому театрі він виконував разом із Олею Фомічовою і Андрієм Маслаковим, і та постановка викликала великий резонанс. Зараз він багато виступає, має чималий репертуар.

— Чи є у вас плани, аби ще попрацювати разом з Олексієм?

— Є. Хоча графік у нього насичений, але кожний співак, який працює за кордоном, мріє про зустрічі з рідною публікою, виступити на Батьківщині. Сподіваюся, що керівництво Національної опери не перехопить, і він виконає саме у нашому театрі свою прем'єру — партію Рудольфа в опері «Богема». У Києві він ще не виконував цю роль. Якщо погодимо всі графіки, то це може відбутися в цьому сезоні. А ще є домовленість із відомим баритоном Андрієм Бондаренком, аби він виступив у партії Жермона в «Травіаті» (цю партію він ще не виконував), а його партнеркою стане сопрано Ольга Фомічова.

— Ваша сім'я музична: Ольга Фомічова — солістка Національної опери, а син Володимир навчається у школі ім. Лисенка. Творча династія продовжується?

— Син зараз навчається у 3 класі, освоює флейту, і він повинен зрозуміти, чи потрібна йому взагалі музика, або обере у майбутньому якусь іншу професію. Він дитина, яка росте за лаштунками, з цікавістю слухає і дивиться не тільки дитячі, а й дорослі вистави. Ми з дружиною розраховуємо, що творча династія буде продовжена. У Вови гарний голос, але попереду ще буде мутація, а тому побачимо,

Київська опера: перезавантаження

<https://day.kyiv.ua/uk/print/721627>

чи пов'яже свою долю з мистецтвом. Хоча мені здається, що він буде театральною людиною — може стати співаком або драматичним актором...

Тетяна ПОЛІЩУК, «День»
Газета: №220-221, (2019) [4]
